

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU.—S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI.
— ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ. PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

STEV. (No.) 231.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 27. NOVEMBRA — THURSDAY, NOVEMBER 27, 1930.

LETNIK XXXIX.

Italija se brati s sovjeti. - Novosti iz delavskega sveta.

ITALIJANSKI ZUN. MINISTER IN SOVJETSKI KOMISAR ZA ZUNANJE ZADEVE SE SESTALA V MILANU. — SNUJE SE BLOK DRŽAV, KI SO SOVRAŽNE FRANCIJI, V KATEREM BI BILE GLAVNE ČINITELJICE ITALIJA, RUSIJA IN NEMCIJA.

Rim, Italija. — Dasi si komunizem in fašizem stojita po svojih principih v diametralnem nasprotju, vendar se kateketa, da lahko oba pozabita te svoje principe, ako gre za stvar, v kateri imata skupne interese. Ne družijo samo ljubene, ampak zmožno je tega tudi sovraštvo. In sovraštvo proti njih skupni sovražnici Franciji je pričelo družiti v obziru dva ekstrema, komunizem in fašizem.

Nepričakovano sta se sestala v Milanu pretekli ponedeljek italijanski zunanji minister, Dino Grandi, in ruski komisar za zunanje zadeve, Maksim Litvinov, ki je odpotoval iz naravnost iz Genove, kjer je disgustiran, kakor se je izkazalo, zapustil pripravljeno razorožitveno konferenco. O stanku in o tem, kar se je pripravljalo na njem, vlada stroga tajnost, vendar pa je prozoren njega namen, namreč združiti vse dežele, katere ne strinjajo s Francijo in njeno politiko, v blok, protifrancosko zvezo. To domnevo potrjuje še dejstvo, da bo v kratkem obiskal Italijo tudi ruski zunanji minister, T. Ruškin. Ker tudi Nemčija ni v posebnih prijateljskih odnosih s Francijo, računajo, da se bo pridružila bloku tudi ta dežela.

Na ta način bi obstojal ta protifrancoski blok poleg Italije, Rusije in Nemčije še iz večjih manjših, takozvanih revizionističnih dežel, namreč Grčije, Bolgarije, Ogrske, Avstrije in Albanije in bi zveza obsegala kakih 300 milijonov ljudi. Ni sicer misliti, da pomeni ta zveza že odkrite sovražnosti, kajti omenjene dežele se nahajajo v prevelikih finančnih potrebah, pač pa je nje namen, v pridružitvi vpliv, ki ga ima Francija točasno v Evropi in v Ligii narodov, in obenem pritisniti na njo, da bo pristala na revizijo mirovnih pogodb, kakor tudi, da bo popustila pri italijansko-francoskem sporu glede pomorskega vprašanja.

RAZSEKANO MOŠKO TRUPLJO NAJDENO

New York, N. Y. — Na slednji prišli ostudnemu zločinu, v katerem raziskujejo zdaj najboljši detektivi, da ga raziskujejo. V kovčeku, plavajočem po North reki, so našli moško truplo brez glave in nog, do rdečih so daleč proč v neki hiši v Manhattanu našli nogo, spadajočo k trupu. V tem kovčku, v katerem so našli nogo, je bila tudi bela srajca, zaznamovana od pralnice s št. 216, in naj bi bilo delo, ki je izšlo iz hiše, če bi bilo mogoče ugotoviti od nje kake podatke o osebi. Umorjeni je bil močan zdravniški mož in, kakor je zdravniška preiskava dognala, je bil pred umorom zelo opit.

POSREDOVALNICE ODIRAJO

Privatne posredovalnice za delo zahtevale nesramno visoko pristojbino. — Stavka nogovičarjev. — Kanadska vlada za osemurno delo.

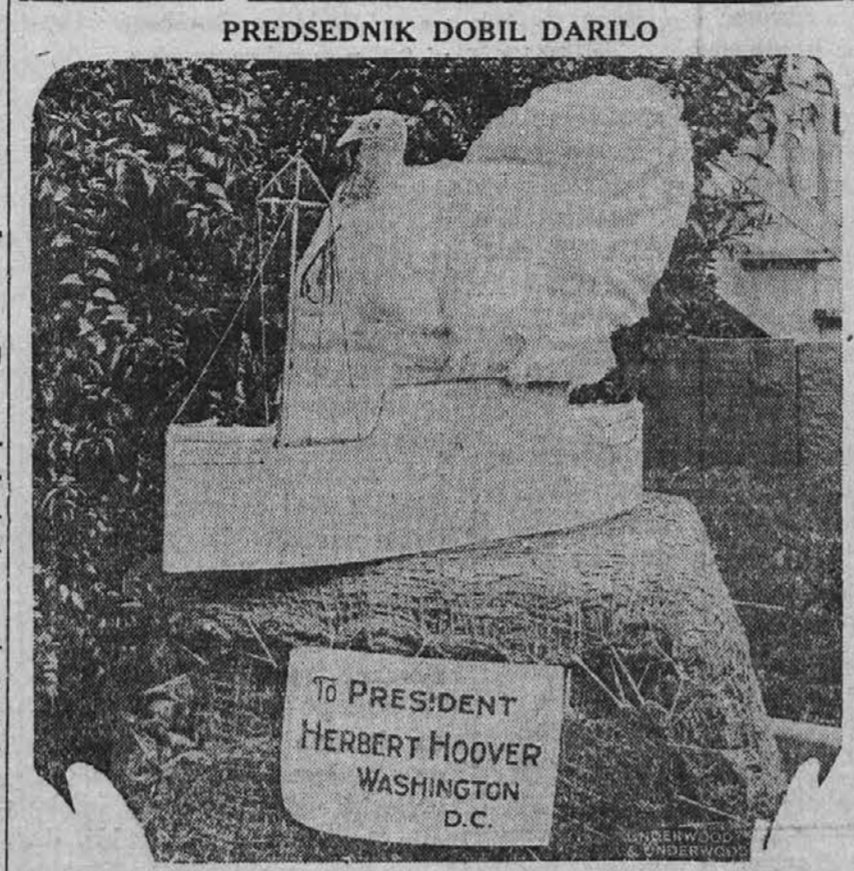
Baltimore, Md. — Upravičeno ogorčenje je povzročilo med tukajšnjim prebivalstvom dejstvo, da privatne posredovalnice za delo zahtevajo pristojbino \$62 za preskrbo zaposlitve, ki bo prinašala delavcu le \$125 na mesec. In, kar je najlepše, so ta podjetja preskrbovala delo za svoje klijente pri javnih, ljudskih zgradbah in za to zahtevala tako nesramno pristojbino. Na pritisk meščanstva je posebna komisija izvršila preiskavo in prišla na sled skandaloznim razmeram. Tako je našla, da je oseba, ki je imela v delu neko javno zgradbo, stalo v zvezi z neko privatno agencijo in je vse, ki so pri zgradbi prosili za delo, poslalo na tisto agencijo, s katero je nato delilo dobiček. Mestni svet je po teh odkritjih odredil, da morajo kontraktirji za javna dela najemati svoje moči le po brezplačni mestni posredovalnici.

Reading, Pa. — Pretekli teden je zastavkalo tukaj okrog 12.000 oseb, ki so bile zaposlene v pletilnicah za nogovice, kot protest proti občutnemu znižanju plače in pa, ker so se delodajalci upirali, da bi priznali njih unijo. Tudi okoliščine, v katerih so morali delavci opravljati svoje delo, so bile skrajno nezadovoljive.

Ottawa, Kanada. — Kanadska vlada je pritisnila na to, da pri vsem javnem pomožnem delu upelje osemurni delovnik. Sicer protestirajo proti temu nekatera mesta in province, vendar je delavski minister nemahljiv pri svojih zahtevah.

PSI ZGRABILI ROPARJA

Chicago, Ill. — Štirje mladi pobalini so prikorakali v ponedeljek zvečer v grocerijsko trgovino J. Sielski, 5317 Belmont Ave., držeč v vsaki roki po en revolver. Sielskemu in njegovi ženi so ukazali dvigniti roke kvišku in se umakniti v zadnjo sobo. Ko pa je eden banditov odprl vrata sobe, pridriva ven dva gospodarjeva psa in se vržeta banditu na vrat. Dočim so drugi trije njegovi tovariši zbežali, je bil ta revež tako prestrašen, da se je umaknil v kot, izpustil orožje in začel klicati na pomoč. Sielski je poklical policijo, kateri je ropar izdal svoje ime kot Harry Schroeder, 1935 Wabansia Ave., star 15 let. O svojih tovariših pa je dejal, da jih ne pozna.

Mesto Galveston je poslalo predsedniku Hooverju za zahvalni dan darilo, ki se vidi na gornji sliki. Puran je izdelan iz volne ter stoji na podstavku iz zlata, ki ima obliko ladje. Vse skupaj tehta 35 funtov.

NEMCI OBSOJAJO POLJAKE

Nemška poročila govore, da so Poljaki z orožjem odganjali Nemce od voličev.

Breslava, Nemčija. — Iz Slezije, ki je bila pred vojno nemška pokrajina, in ki spada zdaj pod Poljsko, se čujejo težke pritožbe tamkajšnjih Nemcev nad teroriziranjem, ki da so ga Poljaki izvajali nad njimi ob času zadnjih volitev v poljski senat preteklo nedeljo. Kakor govore poročila, je bilo šest oseb ubitih v bojih, ki so se razvili med nemškim in poljskim prebivalstvom. Poljake obdolžujejo, da so zasedli volišča in z oboroženo silo odganjali nemške volilce. — Da prouči resnični položaj, je Liga narodov poslala svojega zastopnika v prizadeto ozemlje.

PLESNA DVORANA BOMBARDIRANA

Chicago, Ill. — Več strahu kakor škode je povzročila bomba, ki je s strahovitim pokom eksplodirala preteklo nedeljo v plesni dvorani Paradise, 124 No. Crawford Ave. Dogodilo se je to neposredno pred otvoritvijo dvorane za pričetek javnega večernega plesa. V dvorani se je nahajalo z godbeniki vred okrog 40 oseb. Ranjen ni bil nihče in tudi škoda je malenkostna. Pritisk pa je bil tako silen, da je izven dvorane na drugih poslopih pobil več šip.

NAROČNIKOM IN ČITATELJEM V VEDNOST

Zaradi praznika Zahvalnega dne bo delo v naši tiskarni v četrtek počivalo in zato list v petek ne bo izšel. Prihodnja številka izide torej v soboto.

ŠIRITE 'AMER. SLOVENC!'

DIKTATORSKA ROKA GOVORI

Mussolini je ukazal trgovcem znižati cene za 10 odstotkov.

Rim, Italija. — Bržkone je ni vlade na svetu, ki bi dajala svojemu ljudstvu tako brezobzirno drzne ukrepe s tako samozavestjo, kakor jih daje Mussolinijeva diktatorska vlada. Kar skušajo vlade v drugih deželah doseči z nasveti in prigovarjanjem, stori fašistična vlada z enostavnim ukazom in — nobenega ugovora.

Po nedavnem znižanju plač državnim nameščencem je storil zdaj Mussolini korak dalje. Da se nekoliko izenači to znižanje, je izdal ukaz trgovcem, da morajo cene vsemu svojemu blagu znižati za 10 odstotkov. Trgovci, mali in veliki, se bodo morali seveda pokoriti, ker drugače jih pač čaka kazen. Kar dela drugje konkurenca, stori v Italiji kazen.

KOLIKO STANE SENATORSTVO

Washington, D. C. — Izvoljeni illinoiški senator, J. H. Lewis, je objavil svoje stroške, ki jih je imel pri svoji borbi za senatorski sedež. Po tem izkazu so ga stale primarne in glavne volitve skupno \$24.309 49 centov. Od tega je potrošil za primarne volitve \$14.617.

PO 18 LETIH KONČNO ZASACENI

Kansas City, Mo. — Skozi celih 18 let so v tukajšnji okoliščini krožili ponarejeni zlatniki po \$10 in vsa raziskavanja detektivov, da bi ujeli ponarejevalce, so ostala brezuspešna. Zdaj pa je končno načelnik detektivske službe javil, da se nahajata dva moža v zaporu v St. Joseph, Mo., ki sta osumljena, da sta izdelovala ta ponarejeni denar.

KRIŽEM SVETA

Juneau, Alaska. — Iz mesta White Horse se poroča, da so tamkaj našli v Liard reki razbito letalo kapitana E. J. Burkeja, katerega so pogrešali z njegovima dvema tovarišema vred že od 11. oktobra.

Hankow, Kitajska. — V mestu Hinganfu so rdeči banditi ubili dva italijanska duhovnika, misijonarja. Boje se, da je bil enako ubit tudi apostolski prefekt, Soggiu.

Oslo, Norveška. — Slovesno je ta dežela pretekli torek proslavila petindvajsetletnico, odkar je zasedel prestol kralj Haakon VII.

Berlin, Nemčija. — Nemčiji se obljublja nova finančna diktatura po 48. členu ustave. Ako bo namreč kancler Brüning videl, da si ne bo mogel zagotoviti večine v parlamentu, ki se bo sestel 3. decembra, za svoj finančni program, namerava poseči po tem sredstvu.

Pariz, Francija. — Po zaključku britanske imperijalne konference v Londonu je prispel semkaj na obisk kanadski ministerski predsednik Bennett. V torek ga je sprejel francoski min. preds. Tardieu.

IZ DOLGOČASJA PO MOŽU IZVRŠILA SAMOUMOR

New York, N. Y. — Mrs. Spartaco Pistori je morala žrtveti ločeno od svojega moža. On je namreč zaposlen v Chicagu pri operi kot pevec, ona pa je morala ostati v New Yorku, kjer je imela svoje delo. Ta ločitev jo je prignala v tak obup, da si je vzela življenje. Najprej se je skušala obesiti, a se ji ni posrečilo, nato pa se je zastropila s plinom. Odprla je plin v kuhinji in se vlegla na tla, kjer je umrla.

NAZNANILO!

Prejeli smo MOHORJEVE KNJIGE ZA LETO 1931.

- Zbirka vsebuje sledeče knjige:

 1. Koledar za leto 1931.
 2. Slovenske večernice, 83. zvezek.
 3. Zgodovina slovenskega naroda, 9. zvezek.
 4. Zajedavci.
 5. Mati.
 6. Življenje svetnikov, 7. zvezek.

Cena za vseh 6 knjig skupaj je s poštnino vred:

\$1.25

Naročili smo jih le omejeno število, zato kdor jih želi, naj takoj piše po nje na:

Knjigarna Amer. Slovenec
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

Iz Jugoslavije.

ZOPET POŠKODOVAN JUGOSLOVANSKI PARNIK. — JUNAŠTVO SLOVENSKEGA MLADENIČA. — ŽRTVE ALKOHOLA. — SMRTNA KOSA. — RAZNO.

Jugoslovanski parnik "Naprej" poškodovan

Dubrovnik, 8. nov. — Ko je jugoslovanski parnik "Naprej", ki ima nosilnosti 24.000 ton, vozil iz marsejske luke, je nenkrat zavozil vanj neki italijanski parnik, ki pa ima komaj 14.000 ton. Parnik Naprej je dobil poškodbe in so ga morali zapeljati v dok, da ga popravijo.

Junaški slovenski mornar
Iz Splita poročajo o junaštvu slovenskega mornarja, ki služi v vojni mornarici, Alojzija Završnika iz Ljubljane, da je s svojo krvjo rešil življenje na smrt bolnemu Hrvat.

V sanatoriju v Splitu je ležal na smrt bolan Hrvat. Po težki operaciji in veliki izgubi krvi, ni bilo pričakovati drugega kakor smrt. Zdravnik je izjavil, da edino kri zdravega človeka bi ga še mogoče rešila. Takoj so domači podvzeli vse, da najdejo primernega zdravega človeka. Ko je to slisal mladi mornar Alojzij Završnik, se je takoj ponudil zdravnikom in ti so takoj izvršili operacijo in mladenič je dal liter svoje mlade krvi ter s tem rešil življenje že umirajočemu bolniku. Ko so ga hoteli za ta čin obdarovati, je junaški slovenski mornar s ponosom odgovoril, da nič ne rabi in nič ne zahteva, ker je dal z veseljem potrebno količino svoje krvi, da je rešil bratu Hrvat življenje. Zdravniki so se divili požrtvovalnemu mladeniču, ki je daleč od svojega rojstnega kraja dal svojo kri, da je rešil življenje nepoznanca.

Pretep delavcev na Bledu
Nesrečno navado imajo naši ljudje, ko komaj čutijo denar pod palcem, se že spravijo nad pijačo. Tudi na Bledu ni med delavstvom boljše. Ko je tudek Slavec v soboto, 1. novembra, izplačala delavce, so jo itakoj mahnil v bližnje gostilne. V neki gostilni so toliko časa sedeli, da so se zaradi klobukov stepli in se nevarno porezali z noži. Najbolj sta je izkupil brata France in Lojze D., ko sta hotela rešiti svojega napadnega tovarisa.

Demon alkohol
Od Sv. Andreja pri Škofji Loki poročajo o samomoru, ki je tudi žrtev alkohola. — Ko je šel posestnik Anton Oblak iz Sv. Andreja po poslu v bližnji gozd, je ob poti nenadoma opazil popolnoma neznanega človeka v najlepši moški dobi.

Krovce se ponesrečil
Pri popraviljanju Lubenškove strehe v Košakih na Štajerskem je padel raz streho krovce Anton Kocbek. Pri padcu si je zlomil desno nogo pod kolonom in nekaj reber.

Novi ravnatelj mariborske bolnice
Za novega ravnatelja splošne bolnice v Mariboru je bil imenovan Dr. Fric Vrečko, vpokojeni zdravstveni polkovnik.

Napad na župnišče
V Tunišu v Slov. Krajini so nekateri mladi razgrajaci napadli župnišče okrog 1. popoldne. Metali s v okna kamenje in tudi streljali. Baje je to čin maščevanja.

Nenavaden vzrok smrti
63letna poljska delavka iz Janževe gore, Marija Ravnak, se je pri pobiranju kostonja ranila z igličasto kostonjevo lupino v desno nogo in je morala iskati zdravniške pomoči, ki ji pa ni pomagala, ampak je po dveh dneh trpljenja podlegla.

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Tok življenja je odtekal od mene, obrežje smrti se je videlo jako blizu...

Naj se zgodi karkoli hoče, sklenil sem trdno, da je v eni stvari ne bom razočaral...

Tako sem razmišljal, dokler se naposled ni jelo svitati, in z vzhajajočim solncem se je vzdignil tudi hrušč in trušč vojakov...

ENOINDVAJSETO POGLAVJE.

Poljub ljubezni.

Kmalu nato se je oglasila godba in v mojo sobano so vstopili moji paži, katere je spremljalo nekaj umetnikov...

Dali so mi dve plunki, ki sem jih moral držati vsako v eni roki, in me med sviranjem godbe peljali v veliko dvorano v palači.

ime za oni čas, v katerem so bile poročene z menoj. Ko sem zavzel moje mesto na odru...

"Častite neumrljive bogove, ljudje," in vsi, ki so bili zbrani v dvorani, so se vrgli na tla in zavpili:

"Odpusti nam, o Tezkatlipoka, da te ne moremo počastiti tako, kot ti pristoja..."

Ko je ta hudobni duhoven izgovoril te besede, katere so se tupatam komaj slišale...

Nato so mi oblekli nova sijajna oblačila, mi vdeli v ušesa zlate uhane, na zapetjii in gleznje zlate zapetnice...

Ko sem se hladno začuden oziral okoli sebe — v tej moji poslednji uri ni nič ušlo moji pozornosti...

(Dalje prih.)

RAZNE PLOŠČE

Izbrane razne mednarodne koračnice in petje, posnemanje ptičev in druge glasbene umetnosti.

- V.1—Resnično petje kanarčka, Godba, sprem. s petjem slavčkov in kanarčkov...75c
V.3—La Paloma, O sole mio, vijolina z orkestrom in žvižganjem...75c
V.6—Neapolitanske noči, Ljubinski valček, beneški orkester...75c

12-PALČNE PLOŠČE.

- E-5275—Vstajenje, Velika noč, pevski zbor Adrija...\$1.25
E-5276—Slovesne litanije Matere Božje, Šmarnice, pevski zbor Adrija...1.25
E-5277—Nova maša, Poroka v cerkvi, pevski zbor Adrija...1.25

SLOVENSKE PIANO ROLE

- WF 7780—Hej Slovani...\$1.00
WF 6725—Kaj ne bila bi vesela...1.00
WF 8994—Moj očka so mi rekli...1.00
WF 9214—Kje je moja ljubica, valček...1.00

Pri naročilih za manj kakor 5 plošč ali rol, je poslati za vsako ploščo ali rolo 5c več za poštino.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1449 WEST 22nd STREET.

CHICAGO, ILL.

NAZNANILO MILWAUČANOM IN WEST ALLIČANOM!

Slovenskemu občinstvu obeh naselbin bodi naznanjeno, da je

Podružnica

"Amerikanskega Slovenca"

723 WEST NATIONAL AVE., MILWAUKEE, WIS.

odprta vsak torek, četrtek in soboto do 9. ure zvečer. Druge dneve pa od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer.

Slovenskemu občinstvu priporočamo naše različne zbirke za božična darila, kot lepa samopojna peresa (Fountain Pens), molitvenike, razne knjige, in druge stvari.

V uradu naše podružnice si lahko naročite oglas za list "Amerikanski Slovenec".

Podružnica sprejema tudi naročila za razne tiskovine, s katerimi vam postrežemo točno z ličnim in dobrim delom.

V naklonjenost se priporoča PODRUŽNICA "AMERIKANSKEGA SLOVENCIA"

723 W. National Ave., Milwaukee, Wis. Tel. Hanover 1357

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Dan se bliža, dan obračuna... (Konec.)

Prikaže se pa činična komedija, in stvar se zasuče na vrlo smešno stran, ako Mr. Ambrozich iz Milwaukeeja in Stopič skače in se repenči...

"K vragu z vašimi litanijami, Rev. Trunk," mi zapridiga rdeči kapucinar v Milwaukeeju. Wortapisel, g. Ambrozich, ker roba je zopet hudo smešna...

"Spoznal sem resnico..." udari s pestjo v svojo rdečo lečo. Eh, er... Kdor ima pravo resnico, se je veselil, kvečjemu rdečega kapucinarja, naj grem k vragu s svojimi litanijami...

Huda tema je še, bogami, prav temna tema pri in okoli "Amer. Slovenca", in sama laž še pri temni temi.

Dobro in vrlo hvalevredno je tudi, da kontrolna komisija komunistične stranke prepoveduje vse "mokre" bankete...

Ampak, kaj s krasno stavbo, ako naj bo povsod skromnost? Kdo je dal za izdatek?

Kdor se brani časopisa, ta se brani znanja in to v lastno škodo.

Ako Mr. Ambrozich ni odšel v Rusijo zijat novo — zarjo, bo še v Milwaukeeju in utegne še kaj popridigati.

Paberki. "Gaspud Voliva ni sam," pravi Prosveta celo v posebnem uvodnem članku in se bavi z — Volivom. Voliva trdi, da svet ni okrogel...

Dobro, umestno, opravičeno, hvalevredno. Ampak na podlagi omejenosti, katera je patološka, bolešna, bo tako prosvitleno delo težko "najboljše na svetu".

V Chicagi so baje brezposelne delavce registrirali, da izločijo "bume". Med "bume" pridejo tisti, ki pri skodeh licij prirehtane čorbe ne zmoližejo — očenaša, pravi Prosveta. Vse je na svetu mogoče...

Nov je ta grob, in mavzolej je in impozantna stavba je in na terasi po majanski arhitekturi in Lenin bo ležal od zdaj v tem mavzoleju...

Dobro in vrlo hvalevredno je tudi, da kontrolna komisija komunistične stranke prepoveduje vse "mokre" bankete...

Ampak, kaj s krasno stavbo, ako naj bo povsod skromnost? Kdo je dal za izdatek?

Kdor se brani časopisa, ta se brani znanja in to v lastno škodo.

For COLDS, COUGHS Sore throat, muscular rheumatic aches & pains, apply Musterole, the "counter-irritant"

MILWAUČANI IN WEST ALLIČANJE

Kdo ve, na katerem lesu se največ podplatov raztrga? — Odgovor na to vprašanje najdete v

DRUŽINSKI PRATIKI

ZA LETO 1931,

ki je sedaj naprodaj v Knjigarni "PODRUŽNICE AMER. SLOVENCIA"

723 West National Ave., MILWAUKEE, WIS. Takoj pridite po njo. STANE 20c.

NAROČNIKOM STENSKEGA KOLEDARJA

Stenski koledarji "Amerikanskega Slovenca" za leto 1931 izidejo v par dneh. Naročniki (ce) ga bodo dobili brezplačno...

15 centov

Naročila za v stari kraj sprejemamo že sedaj. Pošljite naročnino in naslov takoj, da ga dobijo v stari kraj do novega leta.

Kdor jih naroči skupaj na en naslov PET, dobi popust in jih dobi po 10 CENTOV KOMAD.

Naročila pošljite na:

Knjigarna

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

"VRATA IZDAJALCEV"

je ime napetemu detektivskemu romanu, ki se ga čita z največjim zanimanjem. Je to roman, ki prikazuje človeško perfidnost v vseh panogah življenja.

Prijatelji in naši somišljeniki so prosihi široj Ameriki, da opozore svoje prijatelje in znanca na roman "Vrata izdajalcev".